אויף דער טאראנטאר אידישער גאס

דער ערשטער שוהלען קאנפערענץ

שטיל, באשיידען, אהן טומעל און שטורם, אהן פויקערייען און מורמלענייש, אהן פויקאוים באשטימטע פארשפרעכונגען. וועלכע בלייבען בלויז אין די ביכער פון די כעקרעטארען. אבער ווען, זיעלטען וויען פארווירקליכט זענען זיך צו־זאמענקומען דעלעגאטען פון דער גיאל צרק שוהל, מיקאל שוהל, רומענישע שוהל, אנשי לידא שוהל, אסטראווצער שוהל, און פון דער שוהל אנשי מינסק, צו באטראכטען וואס עס קען געטון ווערען אום טראכטען צו שטעלען די לאגע פון׳ם ארטאדאקסישען אידענטהום אין טאראנטא.

ווי באוואוסט איז בין צום הייליגען טאג פארהאן און איבערגעגעבן מחלוקה אין אנדערעם וועלכעס ניט ניט קיין כבוד צו ארטאדאקסישע אידען, ווי אויך גע־נוג ערשיינונגען. וועלכע קומען פאר אפ אין פארשידענע שוהלען, און פארשאפען ווייניג כבוד דער טאראנטער קהלה.

צוליעב דיזען צוועק איז די קאנ־פערענץ איינגערופען געווארען.

ביי דער ערשטער זיצונג איז דייטי־ליך ערקלערט געווארען וואס עס באַ־צווקט א פאראייניגטעס ארטאדאקסי־שעס אידענטהום. ווען אלע שוהלען ווע־לען אלס א גאנצע קערפערשאפט האַ־בען ווער עס זאל פארטרעטען אין זייער נא־מען. ווער עס זאל פארטרעטען זייערע אינטערעסען. און נאך עטליכע גאנץ ערנ־סטע מיינונגען פון די דעלעגאטען. איז קלאהר געווארען איינס. אין דאס איז, אז אזא באלעגונג מוז געשאפען ווערען צווישען אלע שוהלאידען. אום וואס שנע־לער אבצושאפען דעם כאאס פון די אזוי פיל קליינע שוהל־אבלאר.

צוליב פאראויס ניט געזעהנע אור־זאכען זענען מעהר ניט אנוועזענד געווען ווי דעלעגאטען פון זעקס שוהלען, וועה־רנד באמת זענען צו דעם געפאלנטען קאנפערענץ וועלכער ווערט אנגעפיהרט פון די פערזאנען דזש. גראבער, י. ה. ראזענבוים ה. לעווין און דער גוט באאנ־טער י. בעקער. ערווישלט געווארען דעלע גאטען פון פיעלע אנדערע שוהלען, וועלכע פארשטעהן אז נאר דורך א פאראייניגטער קהלה פון ארטאדאקסישע אידען, וועלען זיי אבשאפען דעם תהו ובהו צווישען־אנד וועלכער האט זיך אזוי טיעף איינגעפריצט אין דעם הייגען לעבען. און וועלכער מאכט אונמעגליך צו שאפען דאס, וואס אזא פאראייניגטע קערפערשאפט קען מעגליך מאכען.

די ערשטע זיצונג איז געווען בלויז א טעכניש, צו מאכען אלע פארברייטונ־גען פאר א צווייטער זיצונג, ווי אויך איינצורופען מעהר דעלעגאטען ווען אזא קערפערשאפט וועט גענרינדעט ווערען. די אינציאטאדען וועלכע זענען באקאנט מיט דער ארבייט פון אזא קהלה נאך פון יענער זייט ים. ווי אין לאנדאן זענען זוכער אז זייער ארבייט וועט געקרונט ווערען מיט ערפאלג.

אן התחלה איז געמאכט געווארען. אין א גוטע. דאס ארטאדאקסישע אידענ־טום דארף יעצט דעם ביישפיעל צייגען זענען זיי שוין פארברייטעט צו פארנעהמ־ען אדער זוכט נאך יעדער שלישי און ששי אדער פיהרען זיין נבאות פאר זיך.

די קומענדע פארזאמלונגען וועלען דעם ענטפער געבען.

מושב זקנים אינסטאלירט בעאמטע

ענדליך איז דער טומעל וואס האט געהערשט צווישען די מושב זקנים מיט־גלידער צייט זייער לעצטער פארזאמלונג אבגעשאפט געווארען און די ניי ער־וועהלטע בעאמטע זענען זונטאג אינסטאר לירט געווארען. צו טון זייער ארבייט צו־טיג.

דאס געזעגענען זיך פון די צוויי חברים איז געווען א הארציגעס. און פילע פארשטעהן. אז מיט דער דריטער גרופע. וועלען זיי מיזען נאכטון דאס וואס צע־דליגער טאראנטער פועלי ציון האבען שוין געטון.

דעם אבשיעד וואס דער פועלי ציון פאראיין האט באשלאסען צו געבען פאר די חברים, איז צוליב געוויסע סיבות ניט געגעבען געווארען.

די קעמפער פראגע ווי אויך די פראגע ווענען דער טעגליכער פארטיי צייטונג, זענען צו ביסלאך ערלעדיגט געווארען ביי דער פארזאמלונג

הלוי כאר האט א קאנצערט

אויף מיטוואך נאכט דעם 12־טען יוני האט דער הלוי כאר אונטער דער אויפ־זיכט פון יוסף שליסקי (יאסעלע) אראנ־זשירט א קאנצערט אין בראדוויי האל. עס איז קיין צווייפעל אז אזא קאנצערט דארף באזוכט ווערען פון אלע פלאסען אידען.

דאס איז דער צווייטער ארויסטריט פון׳ם הלוי כאר. און ער פארדיגט דער־פאר אויפמערקזאמקייט. אויסער דעם איז פארברייטעט פיל. נייע פאלקס־ליידער וועלכע עס איז געווים אינטערעסאנט צו הערען.

פרץ פאלקס אינסטיטוט גרייט זיך צום ביכער טאג

דאס וויכטיגסטע היינען ביים פרץ פאלקס־אינסטיטוט איז דער ביכער־טאג, וועלכער איז פון׳ם אינסטיטוט אראנ־זשירט געווארען אויף קומענדען זונטאג דעם 2־טען יוני. אין דעם טאג וועלען קאמיטעען באזוכען די היגע אידען, און פארלאנגען ביכער אדער געלד אויף ביי־כער פאר דעם ניי אויפגעלעבטער שלום עליכם פאלקס ביבליאטעק, וועלכע ווערט יעצט אויסגעהאלטען פון׳ם אינסטיטוט.

דאנערשטאג אויובנ וועלען אלע וואלוט־טירען־קאלעקטארס האבען א געמיינ־שאפטליכע פארזאמלונג, וואו די אר־בייט וועט צוטיילט ווערען.

די אלע ארבייטען, וועלכע דער אינ־סטיטוט פיהרט אן, געהט אן זעהר ער־פאלגרייך, און צו די אויענט קורסען, איז געכטען ציונגקומען נאך א קורס, א קורס אין קונסט־ארבייט, וועלכע שטערט אונטער דער אויפזיכט פון׳ם אידישען קינסטלער הער סאבאלעוו.

דער זונטאגדיגער טאג איז געווען, א גאנץ אינטערעסאנטער טאג ביים אינ־סטיטוט.

דער אינסטיטוט האט געהאט אלס עה־רען גאסט דר. ל. דזש. ברעסלין וועלי־כער האט אדרעסירט די פארזאמעלטע מיטגליעדער און פריינט פון׳ם אינסטי־טוט איבער „אינינע באמערקונגען אי־בער׳ן מעגליכען קערפער".

דאס איז די צווייטע לעקציע פון דער סעריע וועגען היגיענע, וועלכע דער אינסטיט׳ט אראנזשירט איינמאל מאנאט־ליך.

אין א שעהנעם אידיש האט ברעסלין ערקלערט אין א אפאלערער פארם פאר די פארזאמעלטע די פארשיעדענע כללים, אהן וועלכע דער מעגליכער קערפער קען ניט זיין געזונט.

צום סוף פון דער אינטערעסאנטער לעקציע, האבען ה. כאזעסאן און מר. גולמאן פארגעשאנען א דאנק צו דר. ברעסלין וועט זיין א גאנץ אפטער גאסט אינ׳ם אינסטיטוט.

חון דער לעקציע איז אויף געווען א ליטעראַרישע פראגראם.

דר. דוד פאומאן ביים וואלונ־טירען פאראיין

דער וואלונטירען פאראיין פאר די אי־דישע מלחמה קרבנים, וועלכער פיהרט אן די רעליעף ארבייט אין טאראנטא אונ־ערמידליך, האט לעצטענס, גענומען נאך אן אקטיווע שטעלונג צו דער נאבעלע אר־בייט. דער פאראיין זעהט ווי ווייט מעג־ליך צו פארארגנטירען פועלע אידישע יונגע לייט אין מיידראך, און זעהט אי־מער צו מאכען זייערע פארזאמלונגען אינ־טערעסאנט ניט נאר פאר די מיטגלידער נאָ־ך דאויך פאר יעדען באזוכער.

ביי דער לעצטער פארזאמלונג וואס איז אבגעהאלטען געווארען אין פועלי ציון האל אונטער דעם פארזיץ פון ס. פעלדבערג האט דר. דוד פאומאן געהאלטען א זעהר אינטערעסאנטען פארטראג איבער באַ־אקטעריסטיק פון דער אידישער ליטע־ראטור.

די לעקציע וועלכע האט פארנומען אנ־דערהאלבען שטונדען האט געהאלטען דעם עולם גאנץ געשפאנט און כמעט אלעמען צופרידען געשטעלט.

סעק. ק. ראזענבערג האט באריכטעט וועגען די קאלעקשאנס פאר די מלחמה קרבנות, די קאלעקשאנס זענען אין א נוטען צוישטאנד און וואלטען געקענט פיעל פארנעמען ווערען, ווען עס זאל ניט זיין קיין מאנגעל אין וואלונטירען, בעלעל פון די יונגע לייט וועלכע זענען געיוען ארמיי דעריבער ליידען יעצט דער קאַ־יעצט געווארען וואלונטירען צו העמפען באַ־ א אידישע היים אין ארץ ישראל, באַ־ א זענען אריין אין דער אלגעמיינער ארמיי. דעריבער ליידען יצט דע־ קאַ־ לעקטיאָן אין מאנגעל פון וואלונטירען, דער פאראיין האט באשלאסען צו וועגדען זיך מיט ארגאניזאציע נאך וואלונטי־רען.

דער פאראיין אראנזשירט אויך אויף דעם ערשטען דזשאלי א פיקניק און סטאפ 39 קינגסטאן ראוד. דער פיק־ניק וועט האבען א רייכען פראגראם פון פארשיעדענע פיטשורס, וועלכע וועלען געווים זיין אינטערעסאנט פאר יעדען דער פרייז פון די בילעטען איז נעמאכט זעהר בילליג אין גאנצען 25 סענט, אזוי אז יעדער איד וועט קענען האבען די גע־לעגענהייט בייצואוואהנען דעם פיקניק און טאקע דערמיט העלפען די אונגליק־כע מלחמה קרבנות.

אורין
אויספליסנדען
קוריר־אין
24 שטונדען
SANTAL CAPSULES MIDY
MIDY
יעדע פיעל האט דעם נאמען
היט זיך פאר נאכנעמאכטע

א בר מצוה אינגעל

(א בילד פון חדר לעבען אין דער אלטער היים)

פון אהרון פינאווסקע.

ווינטער אווענד זייגער צעהן יאסעל ברוכס, איז נור וואס געקומען פון חדר. א פערווייינטער מיט א בייזען אויסדרוק אויף דעם בלאסען פנים, איז איין האנד האלט ער אז אויסגעלאשענע לאמטערן, וואס ער שטעלט אוועק אין א ווינקעל ערגעץ.

זיין פאטער, ברוך דער נארבער, א איד פון א יאהר פופציג, וועלכער זיצט די הענד אין די ארבעל אריינגעשטעקט, איבער א גמרא, אויבען אן ביים האלב־קייליכדיגען טישעל שטעלט אויף איהם אן א פערוואונדערטען בליק, און פרעגט:

— וואס איז שוין ווידער?

יאסעל ענטפערט ניט, קרימענדיג זיך, נעהמט ער אבקניפען מיט די רויטע, אנגעפרוירענע פינגער. דער מאמעס וואַ־לענע, גע שאלכעל, וואס איז ארומגע־וויקעלט אהום די אויערען און מויל, ציהט אונגעדולדיג אראב דאס געלאטעטע טולעפיל הייננט עס אויף א צוואק אין דער אויסגעבויגענער וואנד און לייפט צו דער הרובע זיך אנצואוואדרימען אבי־סעל, און וואו עס שטעהט שוין פאר איהם אנגעגרייט א טשייניקעל טיי.

דער פאטער, וואס קוקט איהם אלץ נאך מיט א באהאלטען שמייכעלע, עט־וואס צושאקלענדיג מיטן קאפ, לאזט ענדליך א זיפץ ארויס און נעהמט ארויס קוקען אין דער גמרא. ציהענדיג אן אי־מעטיג, שטילען נגון.

טרינקענדיג די טיי ביים טישעל גע־נעגאיבערן טאטען, האט יאסעל די וואר־רימע גלאז מיט ביידע הענד, כאטש צוא־וואדעמענדיג זיי מעהר, הויבט ער אן פון׳ם ב. ג. ווי אנגעברענטע נאדלען שטעכע איהם אין די שפיץ פינגער, פון דער גלאז עטוואס בעלויכטען פון קלייגעס לעמפעל וואס הייננט אראב פון דער פערויכרטער סטעליע איבערן טישעל אויף א דראט — ציהט זיך א ווייסליך פייער איבער דעם האלטען חלל פון שטוב, וואס אין אייד אנגעפילט מיט אן עפוש־בייסענדען ריח פון פעל . . . דאס לעמפעל, טוט זיך עפעס יעדע ווייל א שאקעל, ווי עס וואלט זיך אין בעהאלטעניש געשפעלט מיט די שא־טעכס, וואס לויפען פון יעדען שאקעל פון ערגעץ וואו ארויס אזן פערשיאנדען באלד . . . עס בעלייכט שוואך: ברוכ׳ס באראשקעע היטעל, וואס איז עטוואס אראבגערוקט איבערן שטערן, דאס גרויע, שוטער בערדיל, וואס לייגט אויפ־דייט אויף דער גמרא, מיט די קוים אנזעהענדע, דריבנע ווערטער: די צוויי שטיקלאך צ׳ערע און דער אנגעשפאלטענער שאל׳ יאסעל׳ס פערוויינט, בלאס געזיכט, וואס ציהט זיך אין ביי יעדען זוף אבטרוי־ענדיג, אבער ניט אוועקלאזענדיג דן גלאז פון די הענד בלייבט יאסעל זיצען אומעטיג פערטראכט פלוצים פערקרימט זיך זיין פנים אין א וויינענדע גרימאסע, אן אנשטעלענדיג צום טאטען א בעטענ־דען בליק, טוט ער א זאג מיט א ציטער־דיגע, קוים הערבארע שטימע.

— טאטע!

נור דער טאטע, האט קענטיג זיין שטימע ניט דערהערט. ווייל ער האט ניט באוויזען צו מאכען א מינדעסטע באוועגונג און איז ווי פריהער נעווען ווערעפעט אלץ אין דער גמרא. ציהענ־דיג אז אומעטיג שטילען נגון, וואס האט זיך אויסגעמישט מיט׳ן בייזען פייפען פון ווינד אין דרויסען: מיט׳ן רעגעלמע־סיגען בראפען פון די שלאפענדע אינס אנדערען אוקער, מיט דעם מריין פון א גרילל.

עס איז קענטיג געווען אז אין דעם שטילען ווארט: "טאטע", וואס יאסעל האט אקארשט נאך א ווייל טראכטען ארויסגערעדט, איז ניט געווען קיין ער־ווארטונג. פאר אז ענטפער. ניט האבענדיג קיין ענטפער, האט יאסעל נאך אמאל דאס ווארט ׳ "טאטע" ניט איבער׳נע׳חזר׳ט, און איז ווי פריהער געבליבען זיצען פער־טראכט, קוקענדיג אויף דעם מיט קוויי־טן פון׳ם איין בערעקטען פענסטער, "ווי לאנג וועט ער נאך אזוי אבקומען ?" — פרעגט ער זיך, בייסענדיג די ליפען, אין זיינע נעדאנקען מאלט זיך יעצט דער רבי מיט די בייז־ברענענדע אויגען, ווי ער שטעהט מיט׳ן מאנטשיק איבער זיין נאר קעטען לייב און שינדט אזוי אונברחמנות׳ דיג... דעם ווינטער איז ער בר׳מצוה גע־ווארען, א לאנגע צייט פריהער פלעגט ער זיך טרייסטען מיט דער האפנונג, אז פון דער בר׳מצוה אן, וועט שוין דער רבי געווים אויף איהם ניט ווי אויף א אינ־געלע קוקען, נור ווי אויף א דערוואקסע־נעם בחור, וועמען עס איז שוין א שאנ־דע אוועקצולעגען אויף דער באנק... אבער עס הויבט זיך ניט אז, דער זעלבער ניפטיג־ שטעכענדער בליק, דאס זעלבע האסטיגע ארויסשפרינגען און אנכאפען פאר׳ן קאלנער: דער זעלבער אומגעריכ־טער, פליקער פאטש מיט דער דארער האנד, כלאחר יד, אזוי, אז מען דערזעהט ממש שטערען אין דעם פינסטערניש וואס ווערט דאן פאר די אויגען..

"ביז וואנען אין דער שיעור ?" — בליסטערן די עטוואס געעפענטע ליפען, ניט לאנג פארן אוועקגעהן פון חדר. האט ער עפעס זיצענדיג ביי דער גמרא — איינגעדרימעלט, די דריבענבע רש״י׳ ווערטער. האבען פלוצים אנגעהויבען טאנ־צען פאר זיינע אויגען, זיך צוגאסען, א טייך געווארען, א פערפרוירענער טייך ארומגערינגעלט מיט שנעע ביי די ברעג־נען, אינגלאך אהן א צאהל זענען גע־לאפען, גליטשענדיג זיך אויף איהם פון אלע זייטען, ער, דורכגענומען פון ווינד. איז נור געשטאנען ביים ברעג, געקוקט און הנאה געהאט פון דעם רייצענדען בילד פלוצים טוט איהם ווער א שליידער א שטיק אייז, גלייך אין קאפ אריין, ווען ער האט זיך אין דעם אויגענבליק אויפגעגאפט, א געשריי טוענדיג, האט ער חינטער זיך דערזעהן דעם רבי׳ן אנגע־צונדען פאר כעס, האלטענדיג א פערמאכ־טע, גראבע גמרא, וועלכע ער האט נאר געשאקעלט אין די הענד, גרייט מסתמא אראבלאזען זי אויף זיין קאפ צום צוויי־טען מאל, נור דערזעהנדיג בלוט, וואס פעלקער אין איירא־פא דארפען רעגיערט ווערען דורך פריהייט אין רעכט און ניט דרוך ברוטאליטעט און מורא.

פאר א לאנגע צייט נאך דעם ווי אמע־ריקא איז אריין אין קריעג האבען מיר דא אויסגעקוקט די אויגען נאך אן אמע־ריקאנער באטאליאן. אפילו איין באטא־ליאן וואלט געווען א טרייסט פאר אונזע־רע אנגעוויינטיגטע הערצער; די צייט האט זיך אבער גערוקט און קיין אמעריי־קאנער האט מען נאך ניט געזעהען; עס האט זיך אויסגעדרוכט מאנכעסמאל אז אויי־ער די אמעריקאנער ערשטע דיוויזיעס וועלען אנקומען וועט שוין פייערלייכט דער גאנצער קריעג זיין פאראיבער.

שפעטער האבען מיר געהערט אז אבי־סעל אמעריקאנער געפיגען זיך שוין מיט די פראנצאזיזען און קעמפען גאנץ גוט; אנ־דעם שוגא ווערט אומעטיג אויפ׳ן אייגענע אויגען ווי זיי קומען, די אמעריי־קאנער באיעס. „דאס זיינען דאך די אמעריקאנער!" האבען מיר אויסגעשריען מיט פרייד.

נאכהער האבען מיר בעגעגענט אמע־ריקאנער אין מיליטערישע יוניפארמס וועלכע זיינען געזעסען צוזאמען מיט עפ־לעגדער און אויסגעפרעגט זיי וועגען הנג־דערט זאכען וואס האבען צו טאן מיט קריעגס־מוגסט. דאס זיינען געווען די „וואוגנגארד". פון דער אמעריקאנער אר־מיי און זיינען בעשטאנען פון שטאב־אפי־ציריען, אינזשינירען און סאנטארען, זיי זיינען געקומען א קוק טאן מיט זייערע אייגענע אויגען אויף די געוואלטיגע פראב לעגס וואו איז פארגעשטאנען איצט. און צו לערנען פון דער ערפאהרונג פון די ענגלענדער, כדי אויסצומיידען די פעהלע־רען וואס „גרינע" מוזען מאכען.

זיי האבען אונז געזאגט אז זייער ארמיי קומט באלד אן מיר האבען זיי גענוליבט זיי האבען אונז אויך געזאגט, אז מיר מו׳ זען האבען עטוואס גערולד און מיר האבען איינגעשטימט מיט זיי. זיי האבען גע־וואלט, אז מיר זאלען פערשטעהען אז די מיר האבען פון טאקי פערשטאנען) אז די ארגאניזירונג, די אויסשטאטונג און די אריבערשיקען פון אן ארמיי איבער א יום־שטרעקע פון 3000 מייל איז ניט קיין קינדערשפיל.

אין די קאמבראַ־שלאכטען פון ענדע נאָוועמבער פון לעצטען יאהר האב איך בענעגענט א קאמפאני אמעריקאנער אינ־ערגעץ אין פראנקרייך, דיענסטאג. — אמעריקאנער געפיגען זיך שוין עקדליך אויף די וועגען אין פראנקרייך. זייער טאג. זיי זיינען ניט געקומען אהער צו אנווענדען דא מאכט אונז פיהלען זיי בערער, ווייל זיי רעפרעזענטירען פאר אונז די פיזישע און גייסטיגע מאכט פון דער גרויסער אמעריקאנער נאציאן. די עגז־לענדער וועלכע האבען געקעמפפט פארגע פיער יאהר נעגען אן אונגעהויער מעכטי־ גען פיינד וועלכער האט זיך געציעלט צו פערניכטען זיי, פיהלען שוין איצט אז היינ־טער זיי געפינט זיך איצט א פריישע קעמפ־ענדע מאכט, וועלכע וועט פערניכטען אויף אלע מאל די דייטשע שטרעבונג צו וועלט־ הערשאפט.

צו די אמעריקאנער וועט אויסקומען צו בעטייליגען זיך אין וועניג אדער אין אסך שלאכטען אין קאמבראדשאפט מיט די ענגלענדער און פראנצאזיזען, קען קיינער ניט וויסען, נאר איין זאך איז זיכער אז די אמעריקאנער ארמיי וועט קיין מאל ניט אנקומען אין פראנקרייך. איך נעדענק א קורצען געשפרעך וואס א געפאנגענער דייטשער אפיציער האט געהאט לעצטען יאהר מיט א גרופע קענערער.

„וואס דענקט איהר וועגען די אמעריי־קאנער וואס וועלען קומען אהער קעמפ־פען? האבען זיי איהם געפרעגט.

דער אפיציער האט א שמייכעל געטאן און געזאגט:

„זיי וועלען קיינמאל ניט קומען איבער דעם ים. אונזערע סאבמארינס וועלען זיי ניט לאזען.

„אט זעהט איהר דאך אז מיר זיינען יא געקומען איבער דעם ים", האבען בע־מערקט די קענערער, און דער געפאנגענער דייטשער האט זיך א ווייל געפרעגט.

דא, פאר א לאנגע צייט האט זיך דער שוגא געטרייסט מיט דער האפנונג אז די אמעריקאנער וועלען קיין מאל ניט קענען אנקומען. איצט האבען מיר שוין דא א גרויסע אמעריקאנער ארמיי, צוטיילט צוויי שען די פראנצאזיזען און די ענגלענדער, און דעם שוגא ווערט אומעטיג אויפ׳ן האַרצען. ער ווערט אורהיג, און ער האט טאקי א גוטע אורזאכע דאפיר. איך האב געזעהען ווי די אמעריקאנער אפיציי־רען און סאלדאטען לערנען די קריעגס־ מוגסט אין פראנקרייך — אין די לאנערען אין די פעלדער און אין די טרענטשעס, און איך בין איבערצייגט אז די אמעריי־קאנער ארמיי וועט שפיעלען אז די גרעסטע ראלע אין קעמפפע וואס האַרפען נאך אויף אין קומען.

איהר מענשען־ מאטעריאל, סיי דער וואס קומט פון קאונטרי, סיי דער וואס קומט פון די שטעדטען, אין אין אויסגעצייי־כענטער, אי דער אפיציר, אי דער סאל־דאט לערנט די נייע קאמפפס־ מעטאדען און פאסט זיך צו צו די נייע אומשטענדען מיט א וואונדערבארער פעהיגקייט.

איך דענק אז ווען דער שוגא וועט פער־זוכען א פאאר מאל דעם טעם פון די ריכ־טיגע אמעריקאנער קלעפ, וועט ער ניט וועלען פארטזעצען די מלחמה ביז נאך א גרעסערע ארמיי וועט אנקומען אין פראנק־ רייך.

א אידישער רעדאקטאר ווערט דער בעל יוצ׳ן פון דעם איטאליע־נישען קענינג

רוים: —

ראבי דר. פערוטשיא סערוויי, רעדאק־טאר פון דער אידישער צייטונג וועסילא איזראעליטיקא, אין טורין האט בעקומען דעם טיטעל אלס בעל יוצ׳ן פון קענינג.

ענגלישע ארמיי מלא שמחה פון אמעריקאנער סאלדאטען

(אויסצוג פון גיב׳ם קארעספאנדענץ אין „ניו יארק טיימס").

אמעריקאנער געפינען זיך שוין עקדליך אויף די וועגען אין פראנקרייך. זייער טאג. זיי זיינען ניט געקומען אהער צו אנווענדען דא מאכט אונז פיהלען זיי בערער, ווייל זיי רעפרעזענטירען פאר אונז די פיזישע און גייסטיגע מאכט פון דער גרויסער אמעריקאנער נאציאן. די עגז־לענדער וועלכע האבען געקעמפפט פארגע פיער יאהר נעגען אן אונגעהויער מעכטי־ גען פיינד וועלכער האט זיך געציעלט צו פערניכטען זיי, פיהלען שוין איצט אז היינ־טער זיי געפינט זיך איצט א פרישע קעמפ־ענדע מאכט, וועלכע וועט פערניכטען אויף אלע מאל די דייטשע שטרעבונג צו וועלט־ הערשאפט.

צו די אמעריקאנער וועט אויסקומען צו בעטייליגען זיך אין וועניג אדער אין אסך שלאכטען אין קאמבראדשאפט מיט די ענגלענדער און פראנצאזיזען, קען קיינער ניט וויסען, נאר איין זאך איז זיכער, אז אן אמעריקאנער ארמיי וועט קיין מאל ניט אנקומען אין פראנקרייך. איך נעדענק א קורצען געשפרעך וואס א געפאנגענער דייטשער אפיציער האט געהאט לעצטען יאהר מיט א גרופע קענערער.

„וואס דענקט איהר וועגען די אמעריי־קאנער וועט קומען אהער קעמפ־פען? האבען זיי איהם געפרעגט.

דער אפיציער האט א שמייכעל געטאן און געזאגט:

„זיי וועלען קיינמאל ניט קומען איבער דעם ים. אונזערע סאבמארינס וועלען זיי ניט לאזען.

„אט זעהט איהר דאך אז מיר זיינען יא געקומען איבער דעם ים", האבען בע־מערקט די קענערער, און דער געפאנגענער אפיציר האט זיך א ווייל געפרעגט.

דא, פאר א לאנגע צייט האט זיך דער שוגא געטרייסט מיט דער האפנונג אז די אמעריקאנער וועלען קיין מאל ניט קענען אנקומען. איצט האבען מיר שוין דא א גרויסע אמעריקאנער ארמיי, צוטיילט צוויי שען די פראנצאזיזען און די ענגלענדער, און דעם שוגא ווערט אומעטיג אויפ׳ן האַרצען. ער ווערט אורהיג, און ער האט טאקי א גוטע אורזאכע דאפיר. איך האב געזעהען ווי די אמעריקאנער אפיציי־רען און סאלדאטען לערנען די קריעגס־ מוגסט אין פראנקרייך — אין די לאנערען אין די פעלדער און אין די טרענטשעס, און איך בין איבערצייגט אז די אמעריי־קאנער ארמיי וועט שפיעלען אז די גרעסטע ראלע אין קעמפפע וואס האַרפען נאך אויף אין קומען.

איהר מענשען־ מאטעריאל, סיי דער וואס קומט פון קאונטרי, סיי דער וואס קומט פון די שטעדטען, אין אין אויסגעצייי־כענטער, אי דער אפיציר, אי דער סאל־דאט לערנט די נייע קאמפפס־ מעטאדען און פאסט זיך צו צו די נייע אומשטענדען מיט א וואונדערבארער פעהיגקייט.

איך דענק אז ווען דער שוגא וועט פער־זוכען א פאאר מאל דעם טעם פון די ריכ־טיגע אמעריקאנער קלעפ, וועט ער ניט וועלען פארטזעצען די מלחמה ביז נאך א גרעסערע ארמיי וועט אנקומען אין פראנק־ רייך.

זשינירען, וועלכע האבען טייל געגומען אין שלאכט במעט אהן שום פארבעריי־טונג. זיי זיינען ניט געקומען אהער צו טאן די פליכט פון סאלדאטען; נאר ווען דער שוגא האט געמאכט א פלוצלונגען אנפאל אין האט געהאלטען ביים ארוס־ רינגלען זיי, האבען זיי א כאפ געטהון ביקסען און געשלאגען זיך! די ענגלענדער האבען פון זיי אנגעקוואלען און געזאגט: „מיר וואלטען וועלען האבען א הונדערט טויי־זענד פון אייערע באיעס".

שטעלט זיך פאר! אן ארמיי פון הונ־דערט טויזענד אמעריקאנער סאלדאטען איז דא נאך באטראכט געוואלען אלס א זאך אויף וועלכע מען דארף ערשט האפען און ווינשען . . .

וואס אנבעלאנגט דעם דייטש איז ער געווען, ווי עס זעהט אויס, זיכער, אז אן אמעריקאנער ארמיי וועט קיין מאל ניט אנקומען אין פראנקרייך. איך נעדענק א קורצען געשפרעך וואס א געפאנגענער דייטשער האט געהאט לעצטען יאהר מיט א גרופע קענערער.

„וואס דענקט איהר וועגען די אמעריי־קאנער וועט קומען אהער קעמפ־פען? האבען זיי איהם געפרעגט.

דער אפיציער האט א שמייכעל געטאן און געזאגט:

„זיי וועלען קיינמאל ניט קומען איבער דעם ים. אונזערע סאבמארינס וועלען זיי ניט לאזען.

„אט זעהט איהר דאך אז מיר זיינען יא געקומען איבער דעם ים", האבען בע־מערקט די קענערער, און דער געפאנגענער אפיציר האט זיך א ווייל געפרעגט.

דא, פאר א לאנגע צייט האט זיך דער שוגא געטרייסט מיט דער האפנונג אז די אמעריקאנער וועלען קיין מאל ניט קענען אנקומען. איצט האבען מיר שוין דא א גרויסע אמעריקאנער ארמיי, צוטיילט צוויי שען די פראנצאזיזען און די ענגלענדער, און דעם שוגא ווערט אומעטיג אויפ׳ן האַרצען. ער ווערט אורהיג, און ער האט טאקי א גוטע אורזאכע דאפיר. איך האב געזעהען ווי די אמעריקאנער אפיציי־רען און סאלדאטען לערנען די קריעגס־ מוגסט אין פראנקרייך — אין די לאנערען אין די פעלדער און אין די טרענטשעס, און איך בין איבערצייגט אז די אמעריי־קאנער ארמיי וועט שפיעלען אז די גרעסטע ראלע אין קעמפפע וואס האַרפען נאך אויף אין קומען.

איהר מענשען־ מאטעריאל, סיי דער וואס קומט פון קאונטרי, סיי דער וואס קומט פון די שטעדטען, אין אין אויסגעצייי־כענטער, אי דער אפיציר, אי דער סאל־דאט לערנט די נייע קאמפפס־ מעטאדען און פאסט זיך צו צו די נייע אומשטענדען מיט א וואונדערבארער פעהיגקייט.

איך דענק אז ווען דער שוגא וועט פער־זוכען א פאאר מאל דעם טעם פון די ריכ־טיגע אמעריקאנער קלעפ, וועט ער ניט וועלען פארטזעצען די מלחמה ביז נאך א גרעסערע ארמיי וועט אנקומען אין פראנק־ רייך.

Labatt's
אלע אלטע קוואליטעטען
ווען עלכעס לייכטען געטראנק קאנט איהר איצט בא־קומען אין אירגענד וועלכע גראסערי סטאר אדער רעסטאראנען וואס זאל זיין א נאהענט אין קוואַ־ליטעט, געשמאק און נוטסקייט ווי לאבאטס בריי וועל־כע איהר האט שוין געבריוכט אייער גאנצען לעבען?
לאבאט׳ס ענטפער איז דאס זייער אלטער לאנדאן בריי, וואס ווערט פארקויפט, פסח צייט איז פונקט די זעל־בע קוואליטעט ווי לאבאט׳ס בריי וואס איהר האט אלע מאהל געבריוכט.
Old London Brew
JOHN LABATT, Limited, Brewiug Since 1832
LONDON, Ont., and No. 4 St. Helen St. MONTREAL
טאראנטא—180 דאן עספלאנייד

HAMILTON B. WILLS
האמילטאן ב. ווילס
(געמבער פון סטענדארד סטאק עקסטשיינדזש)
ספעציאליסט און
קאבאלט און פארקיופיין סטאקס
פריוואט פעלעגראף קיין ניויארק "פוירב"
פעלעפאן מיין 8172
1.504 ראיעל בעגק בילדינג.

פערקיופיין נאלד קעמפ
די לעצטע אינפארמאציעס קענען איהר קריגען ווען איהר וועט זיך סובסקרייבען פאר דעם פערקיו־פיין חעראלד.
סוויטה פערקיופיין, אנטעריא.
פרייז פאר קענערע $1.50. פעראיי־

ISBELL, PLANT & CO.
נינטע שטאאטען $2.80 א יאהר
מעמבערס. פון סטאק עקסטשיינדזש
ספעציאליסטען אין „מיינינג"
שיקט נאך א פרייען בריעף וועגען
קענערער מיינינג נייעס
סטענדערד באנק בילדינג
טאראנטא, קאנאדא.